

VNG Agenda en VNG Begroting 2020

VNG Agenda

Inleiding

Tijdens de Algemene ledenvergadering in Barneveld hebben de leden de verenigingsstrategie Gemeenten 2024 vastgesteld. Daarin is een beeld geschetst van de ontwikkelingen en opgaven die de komende jaren afkomen op gemeenten. Deze zijn groot en talrijk. De verenigingsstrategie constateert dat de opgaven zowel verschillend als gelijksoortig zijn. De regionale verscheidenheid is groot – in economische bedrijvigheid, diversiteitopgaven, bereikbaarheid, woonbeleid –, en tegelijk herkennen gemeenten zich in elkaars opgaven. Elke gemeente staat voor de uitdaging en de (technische en morele) grenzen van datagedreven beleid en uitvoering. Toenemende maatschappelijke verschillen zijn overal zichtbaar. Inhoudelijk en financieel grip op het sociaal domein gaat aan geen enkele gemeente voorbij. En democratische betrokkenheid, een inclusieve samenleving en klimaatbestendigheid zijn overal het streven. In al hun verscheidenheid en lokale contexten kunnen gemeenten van elkaar leren of zijn ze van elkaar afhankelijk. Want ook dat is duidelijk: regionale samenwerking is geen optie, maar, ongeacht de gemeentegrootte, zowel noodzaak als werkelijkheid.

In de verenigingsstrategie zijn deze opgaven uitgewerkt in vijf inhoudelijke thema's; de informatie-samenleving, de gemeentelijke uitvoering, het fysieke domein, de inclusieve samenleving en het democratisch besturen. Het zijn niet per se nieuwe opgaven, maar wel de opgaven die in de komende jaren de meeste aandacht van gemeenten gaan vragen.

De VNG kan de gemeenten ondersteunen op deze opgaven. Daarbij gaan we – zoals de verenigingsstrategie aangeeft – complexe discussies niet uit de weg maar neemt de vereniging het voortouw. Daarmee is de inzet van de VNG om een actieve ledenorganisatie te zijn een zesde thema dat de verenigingsstrategie benoemt.

Verdeeld over de benoemde thema's heeft de VNG-organisatie de verwachte inzet vertaald in 17 strategische doelstellingen. Daarin geven we aan wat de VNG in 2024 wil hebben bereikt. Deze strategische doelstellingen zijn ook richtinggevend voor onze inzet in 2020.

In deze VNG Agenda geven we aan wat in 2020 de inzet van het VNG-concern zal zijn op de zes thema's. Daarbij geven we ook aan wat met het oog op de verenigingsstrategie de doelstellingen zijn die we in 2024 willen bereiken. Voordat we de inzet op de verschillende thema's toelichten, staan we eerst stil bij de belangrijkste kruisverbanden tussen de thema's.

De prioriteiten in de VNG Agenda vormen een herkenbare afspiegeling van het brede gemeentelijke werkveld. Daarnaast richten we ons op de komende verkiezingen en de daaropvolgende kabinetsformatie. Het nadrukkelijk over het voetlicht brengen van voor gemeenten belangrijke punten zal daarbij onze politiek bestuurlijke topprioriteit zijn.

VNG-bestuur
oktober 2019

Lokale opgaven verbinden

Meer verantwoordelijkheden, krachtig bestuur en juiste randvoorwaarden

Voor steeds meer maatschappelijke opgaven zijn gemeenten qua uitvoering en voor inwoners 'eerste overheid'. Een veilige en gezonde leefomgeving, armoedebestrijding, jeugdwerkloosheid, energiezuinig wonen, radicalisering, onderwijsaanbod, maatschappelijke en arbeidsparticipatie: een adequaat bestuurlijke aanpak begint op lokaal niveau, door te weten wat er speelt, waar inwoners, al dan niet georganiseerd, behoeften aan hebben en wat hen drijft. Om die reden zijn steeds meer taken gedecentraliseerd. Maar ook los daarvan - vergelijk de woonopgaven of het inburgeringsbeleid - zijn de lokale opgaven groot.

Opdracht voor en ambitie van gemeenten

Dit alles vraagt een zelfbewuste houding om als gemeenten, afzonderlijk en gezamenlijk, aan de slag te gaan. Een eerste overheid vereist geen afwachtende, maar initiërende gemeenten: richting inwoners, samenwerkingspartners en het Rijk. Als vereniging is onze voornaamste inzet om gemeenten daarin bij te staan en de randvoorwaarden daarvoor te optimaliseren. Daarin is nog veel werk te verzetten.

Zo zijn de interbestuurlijke verhoudingen en de financiële kaders nog onvoldoende met de nieuwe, gedecentraliseerde werkelijkheid meegegroeid. Er is daarom een herziening van het totale gemeentefonds vanaf 2021 op komst. In gesprek met elkaar en met het Rijk gaan we werken aan de juiste voorwaarden (financieel, bestuurlijk) om onze taken waar te kunnen maken. Meer eigen (financiële) grip en minder incidentele en fluctuerende afhankelijkheid van het Rijk vormen de inzet.

Ook bij intergemeentelijke solidariteit en verdelingsvraagstukken nemen we als gemeenten het heft in eigen handen, door zelf te bepalen wat we lokaal, wat in de regio en wat we als collectief (bijvoorbeeld binnen de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering) organiseren. Wat gezamenlijk kan, moet ook vanuit het oogpunt van efficiency gezamenlijk plaatsvinden. Daarnaast is het essentieel om meer te werken vanuit slimme verbindingen tussen opgaven: armoedebestrijding en energietransitie; zorg in relatie tot arbeid, veiligheid en onderwijs; benutten van data¹ voor maatschappelijke opgaven binnen de grenzen en mogelijkheden van digitalisering; democratie en krachtig bestuur. Juist gemeenten zijn door hun directe confrontatie met de maatschappelijke werkelijkheid daartoe in staat. Om de opgaven in samenhang te benaderen, gebruiken veel gemeenten daarbij de Global Goals van de Verenigde Naties, waarin de sociale, economische en ecologische aspecten van duurzaamheid samenkomen.

Door de grote verantwoordelijkheden die het lokaal bestuur zijn toebedeeld, kunnen verschillen tussen regio's en gemeenten onderling duidelijker zichtbaar worden en zich luider manifesteren. Dit vraagt om een sterk lokaal verhaal waarin gemeenten richting geven aan een gedeelde opvatting over grote maatschappelijke gezamenlijke opgaven zoals klimaat en energie, duurzaamheid (Global Goals), bouwen en wonen, maatschappelijke tweedeling, digitalisering en een inclusieve samenleving. Dat verhaal is vastgelegd in de verenigingsstrategie "Gemeenten 2024".

Als netwerkorganisatie helpt de VNG haar leden bij de vele ambities. Dat gebeurt op vele facetten omdat gemeenten nu eenmaal een breed takenpakket hebben dat gepaard gaat met veel rijksregulering en veel verschillende geldstromen. Daarmee bestrijkt ook de belangenbehartiging door de VNG een breed terrein. Hetzelfde geldt voor de ondersteuning van en de dienstverlening aan gemeenten.

Belangenbehartiging, positionering en een nieuw regeerakkoord

Maart 2021 staan de Tweede Kamerverkiezingen gepland. Voor de VNG betekent dit dat het denken over de inzet in de richting van een nieuw te vormen kabinet al in volle gang is. Het is van belang dat politieke partijen, de andere overheden en onze ketenpartners weten wat voor gemeenten belangrijke

¹ steeds meer vormen data en digitalisering een onderdeel van gekozen oplossingen

punten zijn, zodat dit in aanloop naar de verkiezingen en daarna bij de vorming van een regeerakkoord kan leiden tot discussies en keuzes waarbij het gemeentelijk belang, afgeleid van het maatschappelijk belang, helder is neergezet. Dit heeft in 2020 (en eind 2019) topprioriteit. De inhoudelijke input vormt zich met en vanuit de leden. De VNG behartigt hierbij de belangen van haar leden door middel van het op de verschillende speelvelden ontwikkelen van standpunten, die te agenderen en het mede beïnvloeden van te nemen besluiten.

Daarbij is nu al duidelijk dat de interbestuurlijke en financiële verhoudingen centraal staan. Met de decentralisaties in het sociaal domein en opgaves op het gebied van klimaat, energie en de omgevingswet is het landschap fundamenteel veranderd. De bestuurlijke verhoudingen moeten mee-ademen met de mogelijkheden van gemeenten om deze decentralisaties en opgaven aan te pakken en verwachtingen waar te maken. De Algemene Rekenkamer, Raad voor het Openbaar Bestuur en Raad van State hebben hier duidelijke standpunten over ingenomen. Deze standpunten vormen de basis voor de gesprekken die we hierover met het Rijk hebben.

In 2020 zal de meer gedetailleerde inzet op tal van terreinen duidelijk worden, zoals onder andere rondom de energietransitie, wonen, jeugd, ondermijning, digitalisering, cybercrime en security, zorg en veiligheid. Steeds staat daarbij de opgave centraal, en laten we zien wat gemeenten daarin (kunnen) betekenen als overheid dicht op de samenleving. Het werken aan de doelstellingen leidt uiteindelijk tot de inhoudelijke vulling van de inbreng en standpunten op al deze terreinen.

Aandacht voor gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

De vereniging investeert in uitvoering en de ondersteuning van gemeenten met concrete diensten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) en aangejaagd door Samen Organiseren. Met het ALV-besluit en de meerjarenprogrammering GGU ligt de basis van de activiteiten meerjarig vast.

Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke basis voor de toekomst, continuïteit en betrouwbaarheid, transformatie in de domeinen, en generieke ondersteunende activiteiten. Het jaarplan GGU dat tijdens de buitengewone ledenvergadering in november 2019 wordt vastgesteld, maakt daarom in lijn met de reglementaire afspraken daarover als bijlage deel uit van deze VNG Agenda.

Europees en internationaal perspectief

De VNG vertegenwoordigt alle 355 gemeenten in Europa, biedt hen een platform aan in Brussel en Straatsburg en staat voor de lokale dimensie in Europees beleid en wetgeving. Met twee grote transitie op de Europese agenda - energie en digitaal - zoekt de VNG nadrukkelijk de samenwerking met Rijk, provincies en waterschappen om de lokale gevolgen van deze transitie goed voor het voetlicht te krijgen bij de Europese instellingen. Doel is om tot goed uitvoerbaar en voorspelbaar beleid te komen, met zo min mogelijk administratieve lasten voor het lokale bestuur.

Ook op mondiaal niveau is de VNG vertegenwoordigd, via ons lidmaatschap van de wereldkoepel van lokale overheden, United Cities and Local Governments, en haar regiokantoren. De VNG brengt hier goede voorbeelden uit het Nederlands lokaal bestuur naar voren, en ontsluit kennis en ervaringen van andere verenigingen van gemeenten op dossiers die hoog op onze agenda staan. De verbindende taal tussen verenigingen van gemeenten en hun leden wereldwijd zijn de Global Goals for Sustainable Development van de Verenigde Naties, die de sociale, economische en ecologische aspecten van duurzaamheid integreren. Veel gemeenten sluiten met hun inzet aan op de Global Goals. Evenzo verbinden wij onze inzet op de thema's met de Nederlandse context, bestaande (beleids) kaders, programma's en instrumenten van de Global Goals. Zo zorgen we ervoor dat gemeenten de samenhang zien van hun opgaven met globalisering en de brede duurzaamheidsagenda, om daarmee de sociale, economische en ecologische aspecten van duurzaamheid te kunnen verbinden.

1 Informatiesamenleving

Gemeenten 2024

Met de inzet van datagedreven sturing is de aanpak van maatschappelijk opgaven en de gemeentelijke dienstverlening sterk te verbeteren. Dit vanuit de gedachte dat de overheid mensen met een hulpvraag beter van dienst kan zijn naarmate meer relevante kennis beschikbaar is over hun achtergrond, woonsituatie, wensen, beperkingen en hun financiële situatie. Sociale diensten kunnen door het koppelen van data bijstandsfraude voorkomen en bestrijden maar ook voorspellen waar en bij wie armoede ontstaat en daarop actie ondernemen.

Deze nieuwe mogelijkheden roepen ook een aantal dilemma's op. We willen ellende voorkomen én efficiënt omgaan met publieke middelen. Maar tot hoever kunnen en willen we daarmee gaan? Welke normen en waarden hanteren we? Voor bewerking en inzet van onze databestanden zijn de kaders nog onvoldoende vastgelegd, in de meeste gemeenten is daarover zelfs geen publiek debat gevoerd. Sommige beslissingen die op grond van deze technieken worden genomen, kunnen diep ingrijpen in het leven van onze inwoners. Er moeten daarom spelregels komen hoe gemeenten met hun data omgaan en hoe anderen daarmee omgaan. Gemeenten moeten samen met de andere overheden hiervoor de lijnen uitzetten.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

1.1 Gemeentelijke praktijk richtinggevend en agenderend voor digitale overheid

In 2024 zijn gemeenten vanuit de lokale praktijk richtinggevend en agenderend als het gaat om de invulling van de digitale overheid. Met ondersteuning van de VNG en in samenwerking met het Rijk en andere (publieke)partners, hebben gemeenten hun basisvoorzieningen digitaal op orde, werken zij beleidsmatig datagedreven en organiseren zij vanuit datagebruik efficiënter hun (financiële) dienstverlening en voldoen zij aan Europese regelgeving. Gemeenten zijn zo in staat beter op maatschappelijke opgaven te sturen, alsook hun begrotings- en verantwoordingsprocessen en hun (digitale) dienstverlening aan inwoners en ondernemers vanuit één overheidsinfrastructuur in te richten. Vanuit de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering werken we aan de standaarden in architectuur conform de Common Ground gedachte.

Inzet 2020

In 2020 versterken we het inzicht in de huidige en de gewenste staat van de gemeentelijke en generieke basisvoorzieningen volgens het Common Ground principe. Daarnaast richten we ons op de verdere ontwikkeling van de generieke digitale infrastructuur en een goede ondersteuning vanuit de beherende organisaties.

1.2 Datamogelijkheden zijn ook vertrekpunt van beleid

In 2024 zijn gemeenten in staat om de mogelijkheden van digitalisering maximaal te benutten in het realiseren van maatschappelijke opgaven over domeinen heen. Datamogelijkheden zijn geen sluitstuk maar vertrekpunt van beleid. De VNG ondersteunt gemeenten in het realiseren van deze omkering. Hiermee dragen we eraan bij dat gemeenten hun eigen ambitie waarmaken als krachtige partner in het maatschappelijk en economisch netwerk.

Inzet 2020

In 2020 geeft de VNG inzicht in de relevante kaders (o.a. WOO, WHO, Archiefwet, WDO, AVG), ontwikkelt daar waar ze ontbreken aanvullende kaders (principes digitale samenleving) en biedt concrete plannen of handreikingen voor implementatie van de kaders met (voorstellen tot) productontwikkeling (bijv. modelovereenkomst slimme toepassingen). Daarnaast draagt de VNG bij aan het verbinden, versnellen en opschalen van gemeentelijke innovatie, middels smart society icoonprojecten.

1.3 Democratische afweging inzet, beveiliging en regulering technologie en data

In 2024 zijn gemeenten in staat om democratisch een geïnformeerde afweging te maken ten aanzien van het inzetten, beveiligen en reguleren van technologie en data. De VNG helpt hen daarin door technologische innovaties en digitaliseringstrends te duiden en - in interactie met haar leden en partners - (een) gemeentelijke visie(s) op de informatiesamenleving te ontwikkelen. Daarmee dragen we eraan bij dat gemeenten aan wetten en Europese kaders kunnen voldoen en hun eigen ambitie wat betreft het borgen van publieke waarden in de informatiesamenleving kunnen realiseren.

Inzet 2020

Eind 2020 heeft de VNG een Agenda Digitale Veiligheid 2020-2024 gemaakt die bestuurders in staat stelt regie te nemen op dit thema. Ook presenteert de VNG de eerste conclusies uit het maatschappelijk debat over de grenzen van technologie en data voor het lokaal bestuur. De VNG ondersteunt de versterking van de lokale democratie, specifiek bij digitaliseringsvraagstukken, met activiteiten gericht op kennisontwikkeling, kennisdeling en trendwatching.

2 Gemeentelijke uitvoering

Gemeenten 2024

Gemeenten streven naar passende dienstverlening die mensgericht, regelarm, duidelijk, snel en zeker is. Hierbij gaat het dus zowel over wat ze leveren, hoe ze het leveren en hoe ze communiceren. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen; op andere vraagstukken is voordeel te behalen door het samen te organiseren. De laatste jaren hebben gemeenten een aantal grote stappen gezet op dit gebied, via Samen Organiseren en het maken van afspraken over standaardisatie (via het College van Dienstverleningszaken). Alle gemeenten dragen bij aan het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) waaruit de gezamenlijke uitvoeringsactiviteiten worden bekostigd.

Door meer te standaardiseren wordt maatwerk beter mogelijk. De winst in tijd, geld en menskracht die geboekt wordt door het gebruiken van standaardproducten en -diensten op beleidsneutrale gebieden kunnen gemeenten inzetten voor vraagstukken die een eigen, lokale, aanpak nodig hebben.

Om te waarborgen dat gemeenten hun autonomie en couleur locale behouden, moeten zij in de uitvoering en dienstverlening eigen keuzes kunnen maken. Zij moeten zorgvuldig afwegen of ze een taak gezamenlijk oppakken met andere gemeenten of dat lokaal maatwerk beter is. Kosten en efficiency kunnen en mogen niet de enige criteria zijn; publieke waarden staan voorop. Uitbreiding en verbreding van de activiteiten binnen GGU zullen we in het licht van dit type afwegingen moeten beoordelen.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

2.1 GGU een gedragen, effectief en efficiënt instrument om gemeenten te ontzorgen

In 2024 is de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering een gedragen, effectief en efficiënt instrument om gemeenten op de door hen gewenste onderwerpen te ontzorgen. De scope van de inzet van de GGU is door de leden vastgesteld en de leden waarderen de transparante verantwoording. De vragen die door gezamenlijke activiteiten worden gesteld aan het duurzaam beschikbaar zijn (beheer) van de gezamenlijke dienstverlening zijn beantwoord en de besturing hierop is voor alle betrokkenen helder vormgegeven.

Inzet 2020

Gemeenten krijgen een efficiënt en effectief dienstenaanbod vanuit het GGU, dat goed aansluit bij de gemeentelijke behoeften. We maken daarbij gebruik van alle relevante competenties binnen de Willemschhof. Daarnaast realiseren we een transparante verantwoording. Eind 2020 is in beeld gebracht welke strategisch belangrijke uitvoeringsopgaven in de komende 3 tot 5 jaar kunnen profiteren van collectieve uitvoeringsondersteuning voor alle gemeenten gezamenlijk.

2.2 Gemeenten hebben hun personele organisatie kwantitatief en kwalitatief op orde

In 2024 zijn de gemeenten in staat gesteld de werkgeversfunctie conform de gewijzigde wetgeving per 1 januari 2020 in te richten voor de hele gemeentelijke sector. Hiermee sluiten we aan op nieuwe ontwikkelingen en dragen we vanuit de gezamenlijke werkgeversfunctie van College van Arbeidszaken bij aan een gemeentelijke organisatie die - wat betreft de personeelskant - kwantitatief en kwalitatief op orde is voor het uitvoeren van de (toegenomen) maatschappelijke opgaven.

Inzet 2020

Bij onze inzet staat het sluiten van cao's en de invulling goed werkgeverschap centraal. Daarnaast brengen we de financiële gevolgen van het pensioenakkoord voor gemeenten in kaart, op basis waarvan we bij de pensioenonderhandelingen een effectieve lobby voeren voor een goede uitwerking van het akkoord in de pensioenregeling ABP.

3 Fysieke opgaven

Gemeenten 2024

In het fysieke domein richten gemeenten zich op een veilige en gezonde leefomgeving voor hun inwoners. Er speelt een groot aantal opgaven voor gemeenten. Omdat alle opgaven samenkomen op het grondgebied van gemeenten is een samenhangende aanpak logisch en noodzakelijk. Ruimtelijke en sociale vraagstukken zijn hierbij niet los van elkaar te zien.

Een opgave die zeer veel kansen biedt voor verbinding met andere opgaven is de energietransitie. Van belang is wel om de energietransitie uit de (exclusief) technische sfeer te halen. Door van een sectorale opgave (woningen van het gas af) een bredere opgave te maken is grote maatschappelijke winst te halen. Voor een goed samenspel tussen beleid en uitvoering is daarbij wel ruimte nodig voor experimenten. Experimenten met verschillende bronnen van warmte, maar ook met het koppelen van de energietransitie aan andere opgaven op wijkniveau.

Verbinding is er niet alleen binnen gemeenten, maar ook tussen gemeenten. Door Nederland als één netwerk te zien waarbij de verschillende gemeenten ieder hun eigen rol hebben wordt Nederland sterker. Niet alleen economie is belangrijk, juist het zoeken naar de balans tussen economie, leefomgeving en mens en samenleving zorgt ervoor dat gebruik wordt gemaakt van de kwaliteiten vanuit héél Nederland. Het gaat om de vitaliteit en kracht van regio's en van Nederland als geheel. Elke regio levert binnen het netwerk haar bijdrage aan Nederland.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

3.1 Gemeenten uitgerust voor integrale aanpak kwaliteitsverbetering leefomgeving

In 2024 zijn gemeenten - conform de doelstellingen van de Omgevingswet - voldoende geëquipeerd om een integrale aanpak te realiseren in de kwaliteitsverbetering van de leefomgeving. Dat betekent dat ze, mede vanuit de inzet van de VNG (lobby, platform en dienstverlening) beschikken over passende informatie en ondersteuning, alsook over voldoende instrumenten en financiën om hun opgaven uit te voeren. Gemeenten zijn zo in staat om via omgevingsbeleid de leefbaarheid in buurten te vergroten en gezondheidswinst voor hun inwoners te behalen. Gemeenten worden ondersteund bij de daadwerkelijke uitvoering, onder andere door het Programma Omgevingswet.

Inzet 2020

Voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet is 2020 een belangrijk jaar. De VNG blijft nauw betrokken bij de ontwikkeling van het wettelijke stelsel en beïnvloedt dit via ambtelijke en politieke lobby. Samen met IPO, Unie en Rijk werken we vanuit Samen Organiseren aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de implementatieondersteuning. Van belang is dat er op 1 januari 2021 voldaan is aan de minimale randvoorwaarden voor de invoering zodat wordt voorkomen dat er voor burgers, bedrijven, en overheden onverantwoorde risico's ontstaan.

In 2020 brengen we op macroniveau de financiële gevolgen van de omgevingswet voor gemeenten in beeld. Deze contra-expertise op het artikel-2 onderzoek benutten we in de lobby voor voldoende middelen om de omgevingswet te kunnen uitvoeren.

Voor een vitaal platteland ondersteunen we gemeenten bij de saneringsregeling varkenshouderij, verbetering van de geurregeling voor aanpak van overlastsituaties en de nationale uitwerking van het gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid.

3.2 Forse slagen in duurzaamheidstransities en circulaire economie

In 2024 hebben gemeenten een forse slag gemaakt in de transitie naar duurzame energievoorziening, energiegebruik, CO2-reductie, klimaatadaptatie en daarmee naar een circulaire economie voor hun inwoners. De VNG ondersteunt hen daarin, zodat ze beschikken over passende sturings- en

bekostigingsarrangementen, informatie, instrumenten, bevoegdheden, ondersteuning en financiële mogelijkheden (nationaal en Europees) om hun taken uit te voeren. Gemeenten worden door het Programma Energie ondersteund bij de daadwerkelijke uitvoering.

Inzet 2020

In 2020 zetten we belangrijke stappen bij de uitwerking van het Klimaatakkoord zodat gemeenten beschikken over gemeentelijke uitvoeringskaders voor de invulling van hun regierol. Ook zien we toe op een scherpe en integrale opdrachtformulering van het artikel 2-onderzoek naar de uitvoering van het klimaatakkoord, en benutten we de uitkomsten voor onze lobby dat het klimaatakkoord haalbaar en betaalbaar moet zijn voor gemeenten om het te kunnen uitvoeren. Voorts starten we een programma om alle gemeenten te ondersteunen om met klimaatadaptatie aan de slag te gaan en aanvullende ondersteuning gericht op specifieke groepen gemeenten.

Eind 2020 is er zicht op de gemeentelijke regierol bij de transitie naar aardgasvrije wijken en de VNG-inzet op de transitie naar de circulaire economie.

3.3 Sturende gemeenten in woningbouw- en bereikbaarheidsopgave

In 2024 zijn gemeenten veel meer dan nu sturend in de woningbouw- en bereikbaarheidsopgave. Ze hebben, mede door de inzet van de VNG, de beschikking over passende informatie, instrumenten, ondersteuning en financiën om hun taken uit te voeren. Hiermee dragen we eraan bij dat gemeenten meer invloed hebben op voldoende en passende woningen en bereikbaarheid binnen de regio.

Inzet 2020

Om hier de eerste stappen te zetten, richten we ons in 2020 op de ondersteuning van gemeenten bij de ontwikkeling van samenhangende regionale mobiliteitsprogramma's, de verbetering van lokale bereikbaarheid en de versterking van verkeersveiligheid.

De woningbouwopgave vraagt een grote inspanning. We richten ons daarbij op voorstellen voor een eerlijkere verdeling en toename van middelen, op transformatie van locaties binnen bestaande steden en kernen zodat groen, natuur en open ruimte bewaard blijven, en toereikende mogelijkheden voor een actief grondbeleid.

4 Inclusieve samenleving

Gemeenten 2024

Voor de oplossing van problemen in het sociaal domein, zoals het toenemende beroep op individuele ondersteuning, schuldhulpverlening en jeugdzorg, is de inzet van veel partijen nodig. Maar de gemeente heeft te weinig grip op deze ontwikkelingen en wordt meer en meer in de rol van zorgverstrekker gedwongen in plaats van in de rol van verbinder en facilitator. Om het tij te kunnen keren en de transformatie een gezicht te geven, zullen gemeenten meer regie moeten (kunnen) voeren op het totale proces van zorg en ondersteuning.

Dat begint bij een adequate financiering van het sociaal domein over de volledige breedte. Conform de afspraken die gelden voor taken die in medebewind worden uitgevoerd, zal het Rijk de tekorten moeten aanzuiveren. Vervolgens moet de rol en verantwoordelijkheid van alle partijen opnieuw worden vastgelegd. De oplossing ligt niet primair in nieuwe regelgeving, maar in de samenwerking tussen alle partijen in de keten: onderwijs, huisartsen, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en werkgevers. Uiteindelijk moeten er 'horizontaal' en regionaal afspraken worden gemaakt die een nieuwe basis leggen voor een beter zorgsysteem. In dat systeem krijgen onze inwoners de ondersteuning die ze nodig hebben, is er aandacht voor preventie en vroege signalering en zijn de financiën beter beheersbaar. Omdat de zorg voor inwoners alle gemeenten aangaat, zal de VNG hiertoe in eerste instantie het initiatief nemen.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

4.1 Helder zicht op preventie-inzet in sociaal domein

In 2024 hebben gemeenten helder hoe ze preventie kunnen aanwenden in het sociaal domein. We ontwerpen/ondersteunen sturings- en bekostigingssystemen die gemeenten in staat stellen om lonend te investeren in preventieve maatregelen. Uitgangspunt daarbij is de gedachte van normaliseren en ontzorgen en het doorbreken van gestapelde aanbodfinanciering, zodat gemeenten minder inzetten op zorg, medicalisatie en doelgroep-arrangementen in het geheel van de keten. Daarmee dragen we eraan bij dat gemeenten inwoners met (arbeids-)beperking of zorgbehoefte beter in de samenleving kunnen laten deelnemen.

4.2 Financieel en inhoudelijk grip op sociaal domein

In 2024 hebben gemeenten financieel en inhoudelijk grip op het sociaal domein. Vanuit een zelfgekozen en consequent toegepaste sturingsfilosofie zijn ze in staat te sturen op financiën, vermindering van administratieve lasten en kwaliteit in het sociaal domein. Adequate financiële en interbestuurlijke randvoorwaarden ondersteunen hen daarin, evenals een gedegen strategie van inkoop, organisatie en leermechanismen. De VNG helpt hen daarbij en draagt zo eraan bij dat gemeenten hun opgaven binnen de financiële kaders kunnen realiseren.

Ook zetten we in het sociaal domein zelf passende vormen van ketensamenwerking op (zie 5.2).

Inzet 2020

Voor Jeugd en onderwijs zet de VNG in 2020 in op een goede opvolging van onderzoeken naar structurele middelen voor jeugdzorg. Gemeenten worden ondersteund bij (boven-)regionale jeugdzorg en implementatie van het woonplaatsbeginsel. Verder zetten we in op randvoorwaarden voor een toekomstbestendig jeugdbeschermingsstelsel.

In 2020 werken we verder aan Inclusieve wijken door in te zetten op belangenbehartiging op het abonnementstarief, ondersteuning van gemeenten bij de doordecentralisatie Beschermd Wonen en de ontwikkeling van een strategische agenda om sturings- en bekostigingssystemen preventief te laten werken waarbij samenwerking in keten wordt ontwikkeld.

Rond participatie zetten we ons in op voldoende middelen en een passende regierol voor gemeenten

in het nieuwe inburgeringsstelsel. Voor arbeidsparticipatie zetten we in op een eigen lobby-agenda om de onderkant van de arbeidsmarkt beter te laten functioneren. Hierbij is het belangrijk dat gemeenten voldoende middelen krijgen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen ondersteunen.

De VNG ondersteunt gemeenten in de ketensamenwerking zorg en veiligheid. Hiervoor is een ondersteuningsstructuur en worden handreikingen gemaakt. Daarnaast zetten we in belangenbehartiging voor meer integraliteit en passende financiering voor problematiek op snijvlakken tussen zorg en veiligheid.

De VNG helpt gemeenten om beter grip te krijgen op de eigen uitgaven in het sociaal domein. Naast visitatie en advies aan individuele gemeenten ontwikkelen en delen we businesscases en instrumenten waarmee gemeenten grip kunnen houden op financiën.

5 Democratisch besturen

Gemeenten 2024

Meer dan ooit zien bestuurders in dat beleid vaak beter wordt als inwoners bij de voorbereiding daarvan daadwerkelijk worden betrokken en dat draagvlak van inwoners voor beslissingen de legitimiteit en acceptatie ervan vergroot. Zeker nu is dat belangrijk: in de komende periode zullen op lokaal niveau besluiten genomen moeten worden over ingewikkelde vraagstukken zoals de energietransitie en verduurzaming van de gebouwde omgeving. De steun van inwoners daarbij is onmisbaar.

De aandacht voor de participatieve democratie is essentieel maar kan en mag de rol van de raad niet uithollen. De representatieve en de participatieve democratie vullen elkaar wederzijds aan, hun samenspel is van wezenlijk belang. Daarom moet er ook aandacht zijn voor versterking van de rol van de raad.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

5.1 Gemeenten vullen hun taken in met de juiste interbestuurlijke, financiële en democratische randvoorwaarden

In 2024 beschikken gemeenten over de juiste interbestuurlijke, financiële en democratische randvoorwaarden om invulling te geven aan hun (toegenomen) taken. Met onze stakeholders werken we aan gelijkwaardigheid in de interbestuurlijke verhoudingen, aan structurele financiële waarborgen die passen bij de lokale verantwoordelijkheden en aan optimalisering van democratische besluitvorming. Gemeenten zijn - vanuit deskundigheid en legitimiteit - zelf in staat om te sturen op inkomsten, uitgaven en zo op het realiseren van de hun toebedeelde taken. Daarbij hoort dat de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opgaven enerzijds, en de beslissingen over en de sturing op inkomsten en uitgaven anderzijds in één hand liggen.

Inzet 2020

De VNG zet in 2020 intensief in op de verdere ontwikkeling van het gemeentefonds en de realisatie daarvan in het volgende regeerakkoord. Daarbij nemen we een gedragen standpunt in over de herijking van het gemeentefonds, geven we invulling aan het solidariteitsprincipe tussen gemeenten en formuleren we onze inzet opeen meer gelijkwaardige financiële verhouding met het Rijk die de bestedingsvrijheid van gemeenten bevordert.

5.2 Gemeenten zetten zelf passende vormen van (keten)samenwerking op

In 2024 hebben gemeenten doordacht en (democratisch) bepaald welke vraagstukken het beste op welk schaalniveau (lokaal, regionaal, bovenregionaal, landelijk of Europees) kunnen plaatsvinden. De VNG neemt hierin mede het initiatief zodat gemeenten van onderop (en niet van bovenaf door het Rijk) in staat zijn om passende vormen van (regionale) samenwerking, rolverdeling en ketensamenwerking op te zetten afgestemd op de gaven waarvoor zij zich gesteld zien. Daarmee dragen we bij aan democratisch draagvlak voor de juiste voorzieningen op de juiste plek.

Inzet 2020

Vanuit de basis van de representatieve democratie adviseren we als kennismakelaar gemeentebesturen over vormen van meervoudige democratie waarmee maatschappelijke opgaven kunnen worden aangepakt en bewoners worden betrokken te betrekken.

5.3 Gemeenten hebben eigen visie op openbare orde en veiligheid geïmplementeerd

In 2024 zijn gemeenten voldoende ondersteund in hun visie op openbare orde en veiligheid, en de implementatie daarvan. De VNG zorgt voor een platformfunctie voor kennisdeling, houdt het netwerk van organisaties in beeld en voert mede namens gemeenten de lobby. Thema's die specifiek de aandacht krijgen zijn: ondermijning, cybercrime en informatieveiligheid, toezicht en handhaving, ontwikkeling en werking nationale politie, polarisatie en maatschappelijke onrust, informatie-uitwisseling

ling en data-gestuurd werken. Daarnaast leveren we gerichte ondersteuning aan instituties binnen het domein van zorg en veiligheid.

Inzet 2020

We ondersteunen de gemeenten op actuele thema's zoals toezicht en handhaving, aanpak van polarisatie en maatschappelijke onrust en de regiefunctie op openbare orde en veiligheid. We agenderen digitale criminaliteit en dragen bij aan het fundamentele debat over ondermijning in relatie tot de sociale kwaliteit van wijken.

5.4 Gemeenten borgen blijvend de juridische expertise

In 2024 zijn gemeenten in staat gesteld de juridische expertise (blijvend) te borgen. Een lokale krachtige overheid kan alleen bestaan bij een stevige juridische functie en voldoende juridische kwaliteit. Als VNG ondersteunen we gemeenten hierin met onze expertise, producten en dienstverlening, waarbij de behoeften van onze leden richtinggevend en agenderend is in de samenwerking met het Rijk en andere stakeholders. VNG levert gevraagd en ongevraagd advies en modelverordeningen.

Inzet 2020

De VNG zet in op een excellente juridische, beleidsmatige en strategische dienstverlening die aansluit op de behoeften van de leden. We toetsen daartoe onze juridische producten aan maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe wetgeving (zoals de omgevingswet) en ontwikkelen manieren om beter in te spelen op de wensen van de leden.

6 Actieve ledenorganisatie

Gemeenten 2024

De maatschappelijke opgaven waar gemeenten mee te maken hebben en krijgen, hebben ook gevolgen voor de vereniging van gemeenten. Dat gebeurt in een tijd waarin ook de traditionele VNG-pijlers in beweging zijn. Heel kort gesteld vindt belangenbehartiging steeds vaker plaats binnen een gelijkwaardig partnerschap met het Rijk, krijgt de platformfunctie steeds vaker vorm in netwerksamenwerking en dienstverlening binnen Samen Organiseren.

Als vereniging zullen we moeten gaan nadenken over hoe we het bestuurlijk bouwwerk toekomstbestendig kunnen maken. Hoe houden we nabijheid als eerste overheid in een steeds complexere bestuurlijke omgeving? Denken hierover moeten we niet overlaten aan het Rijk, maar als gemeenten samen vormgeven.

Binnen onze vereniging is solidariteit het uitgangspunt bij het bepleiten van onze wensen richting het Rijk. Hoe het zit met de financiële solidariteit binnen de vereniging weten we minder goed; dat laten we in het algemeen over aan de 'verdelende rechtvaardigheid' van het Rijk. We moeten daarom onderling meer de dialoog aangaan over verdelingsvraagstukken en goede verbindingen zoeken waar scheidslijnen gaan ontstaan. Waar mogelijk zoeken we zelf oplossingen in plaats van de moeilijke kwesties uit handen te geven.

Nu de uitvoering van steeds meer taken aan gemeenten is overgedragen komt vaker de vraag op wat de rollen van de verschillende overheidslagen zouden moeten zijn en hoe de overheden zich tot elkaar moeten verhouden. Om bij onszelf te beginnen: binnen de vereniging moeten we het gesprek aangaan over de vraag hoe wij er als collectief voor gaan zorgen dat de afgesproken taken binnen de gestelde kaders worden uitgevoerd.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

6.1 Een daadkrachtige, levendige vereniging als thuis voor alle leden

In 2024 stelt het VNG-concern de leden, het bestuur en de commissies, de directie en de medewerkers in staat om met elkaar een daadkrachtige, levendige vereniging te vormen waar alle leden zich thuis voelen en meerwaarde uit halen. De solidariteit binnen de vereniging is versterkt, evenals het netwerkend werken en het werken als één VNG.

Inzet 2020

Om een krachtige vereniging te zijn stellen we in 2020 in overleg met de leden een hernieuwde Europese agenda op. Daarnaast zorgen we er voor dat we zijn voorbereid op de Kamerverkiezingen en de kabinetsformatie in 2021.

Bij de verbinding met de leden speelt communicatie een belangrijke rol. Door onze kanalen en middelen zoveel mogelijk concernbreed te uniformeren en standaardiseren, maken we onze communicatie persoonlijk en relevant maken, en benutten we eigentijdse kanalen en vormen.

6.2 De VNG is binnen en buiten Nederland een herkenbaar netwerk van netwerken

In 2024 heeft de VNG zich ontwikkeld tot een organisatie als netwerk van netwerken fungeert, op nationaal, Europees en internationaal niveau. De vereniging wordt door stakeholders en samenwerkingspartners gezien als samenwerkende partij, agenderende voortrekker, als verbinder van kennis en kunde, als duider van actuele informatie en behoeften, en als betrouwbare organisator en leverancier van producten en diensten. Hierdoor stelt de VNG haar leden in staat een krachtige lokale overheid te zijn.

Inzet 2020

We zetten in op het verder versterken van het netwerken door vereniging en organisatie. We experimenteren met verschillende vormen om uitwisseling van kennis en expertise tussen VNG en gemeenten en daarmee ook de ledenbinding te bevorderen. Voorts voeren we een op te zetten plan van aanpak uit om de lokale kennis van het Interbestuurlijk Programma met mede-overheden te vergroten.

Tot slot

In ruim een eeuw is de VNG uitgegroeid tot een sterke ledenorganisatie met een ondersteuningsorganisatie die de belangen van de gemeenten behartigt, die gemeenten op velerlei wijzen passende dienstverlening biedt en de vereniging als platform ondersteunt. Deze basisinzet blijft belangrijk, ook naast de inzet op thema's.

Om hieraan invulling te geven wil de VNG de komende jaren het volgen de bereiken.

6.3 Lokale praktijk richtinggevend voor basisinzet van de VNG

In 2024 zijn gemeenten bij de lokale uitvoering van maatschappelijke opgaven verzekerd van onze basisinzet op belangenbehartiging, dienstverlening en platformfunctie. We ondersteunen gemeenten voldoende en naar tevredenheid met onze producten en dienstverlening, zoals handleidingen, modelverordeningen en specifieke advisering op onder meer financieel, arbeidsrechtelijk en algemeen juridisch gebied. Onze basisdienstverlening is van toegevoegde waarde omdat deze deskundig en helder is, adequaat inspeelt op voor gemeenten relevante ontwikkelingen, samen met leden tot stand komt en intern goed is afgestemd. Hiermee dragen we bij aan een sterke gemeentelijke organisatie, goede bestuurlijke besluitvorming en een deskundig en gezaghebbend lokaal bestuur.

Inzet 2020

We blijven zorgen voor een snelle en accurate basisdienstverlening, onder meer door tijdige vraagbeantwoording. We ontwikkelen een uniform dienstverleningsconcept waarin naast de basisdienstverlening aan alle gemeenten ook ruimte is voor maatwerk rondom financiële, juridische en arbeidsrechtelijke beleidsvraagstukken. Zo zorgen we er bijvoorbeeld voor dat gemeenten eind 2020 in staat zijn om inkoop en aanbesteden vorm te geven vanuit een goede samenwerking tussen bedrijven en overheden en professioneel publiek opdrachtgeverschap.

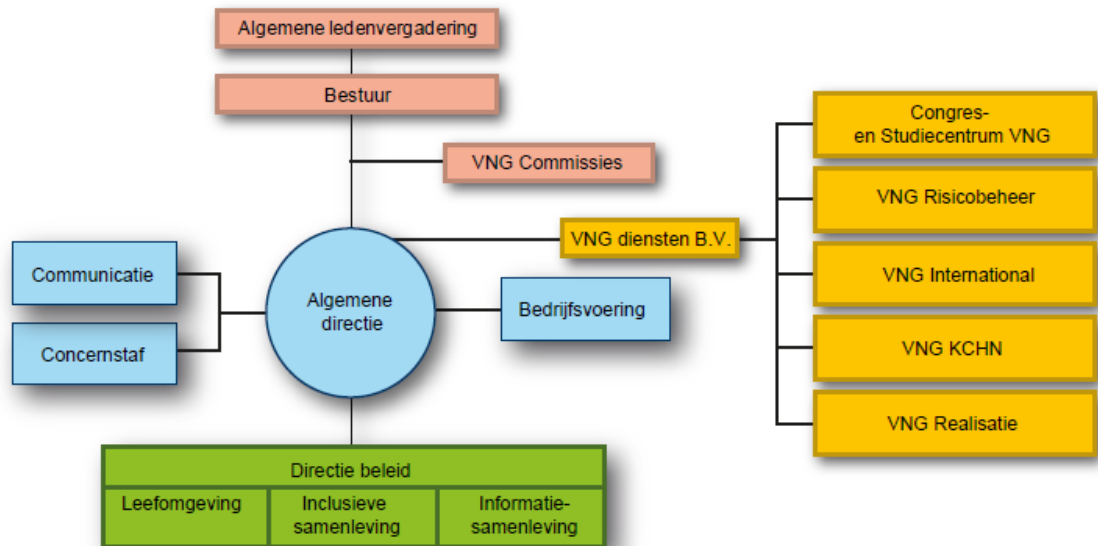
Bijlage - Jaarplan GGU

De vereniging investeert in uitvoering en de ondersteuning van gemeenten met concrete diensten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) en aangejaagd door Samen Organiseren. Omdat de VNG werkt aan een gezamenlijke basis voor de toekomst, continuïteit en betrouwbaarheid, transformatie in de domeinen, en generieke ondersteunende activiteiten, maakt het Jaarplan GGU dat de buitengewone ALV in november 2019 wordt vastgesteld, deel uit van de VNG Agenda.

VNG Begroting 2020

Voor u ligt de begroting 2020 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze begroting bevat het VNG-concern, waarbij VNG Diensten B.V. en dochterbedrijven buiten beschouwing zijn gelaten. De bedrijven stellen voor 2020 hun eigen begroting op, welke zal worden vastgesteld in de aandeelhoudersvergadering met VNG Diensten B.V. Op basis van de in de ALV van juni 2018 vastgestelde contributiesystematiek (en daaruit volgende begrotingsgrondslagen) wordt de bestemming van het resultaat van de bedrijven en beleggingsportefeuille bij het vaststellen van de jaarrekening in de ALV vastgesteld.

Het treasurybeleid en het verwachte resultaat van de VNG bedrijven zijn geen direct onderdeel van de begroting en worden apart toegelicht.

Financiële kaders

Gelijk met de verenigingsstrategie en het meerjarenprogramma GGU hebben de leden ook ingestemd met het contributievoorstel 2020 en de bijdrage 2020 aan het GGU-fonds. Het contributievoorstel is een voortzetting van de vastgestelde contributiestructuur; een afbouw van het vermogen tot een passend weerstandsniveau en daaraan gekoppeld een volledige dekking van de kernorganisatie uit de contributie. Naast de contributie en de inzet van het eigen vermogen zijn er ook andere bronnen waaruit de kosten van de organisatie als geheel worden gedekt. Ook subsidies en bijdragen aan het fonds GGU vormen een wezenlijke bron van inkomsten.

Financiële uitgangspunten voor de begroting 2020

Naast de geschetste ontwikkelingen en kaders zijn bij opstelling van de begroting ook de financiële uitgangspunten of voorwaarden van belang.

- De contributie stijgt met 3,2%. Hiervan is 2,2% bedoeld voor compensatie van loon- en prijsstijgingen en is 1% bedoeld om te komen richting de volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie vanuit de contributie.
- De begrote salarislasten zijn doorgerekend op basis van de formatie zoals deze is vastgesteld voor de begroting van 2019. Eventuele aanpassingen op deze formatie zullen worden vastgesteld in het Algemene Directie. Belangrijk om hierbij op te merken: per 1 januari 2020 zal het nieuwe (generieke) functiehuis voor de Vereniging en haar dochterondernemingen worden geïntroduceerd. Hiervoor vindt een vertaling plaats van het oude functiehuis naar het nieuwe. De financiële impact hiervan is nog niet bekend.
- De begrote salarislasten zijn doorgerekend op basis van de CAO voor Het Rijk (2018- 2020) en de formatie zoals vastgesteld door de Algemene Directie.
- De pensioenpremie bedroeg in 2019 24,9% (het uiteindelijk bepaalde percentage viel iets lager uit dan de prognose van juni 2018: 25,1%). Hiermee is de laatste stap gezet van het driejarig plan om de premie naar een structureel hoger niveau te brengen. Voor 2020 hanteert het ABP 'normale' pensioenbeleid. Op het moment van opstellen van deze begroting is een eventuele wijziging in de premie nog niet bekend.

- Voor de invulling van prioriteiten wordt hetzelfde bedrag gereserveerd als in 2019. Dit is € 1 miljoen voor de Directie Beleid en € 1 miljoen voor de staf- en ondersteuningsafdelingen.
- In de begroting is rekening gehouden met een participatiebudget van € 0,184 miljoen voor medewerkers met een achterstand op de arbeidsmarkt. Dit maakt onderdeel uit van de begrote salarislasten.
- De omvang van het Fonds GGU bedraagt € 43,249 miljoen exclusief BTW (akkoord ALV). De totale begroting voor de collectieve activiteiten is gelijk aan € 54.445 miljoen.
- De omvang van de subsidieprojecten is meegenomen voor de op dit moment vrijwel zekere projecten. De projecten hebben geen resultaatseffect.
- Op basis van de door de ALV vastgestelde procedure rondom de bestemming van de resultaten van de bedrijven en het rendement uit de beleggingsportefeuille zijn deze niet opgenomen in de begroting 2020 en de meerjarenraming.
- De afschrijvingskosten van de herhuisvesting zullen, net als in voorgaande jaren, worden gedekt uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve.
- Het tekort bedraagt € 5,13 miljoen. Dit is gelijk aan de afgesproken 18% dekking van de kernorganisatie. Samen met de contributie (82% van de kosten en incl. de 1% groei) ontstaat er een dekking van 100%.
- Het tekort zal worden gedekt vanuit het eigen vermogen van de Vereniging. Hiermee zal er over de jaren 2019 en 2020 € 10,5 miljoen uit het eigen vermogen worden gehaald.
- Op basis van de vaststelling van de contributiesystematiek in de Algemene Ledenvergadering in 2018 bedraagt het uitkeerbaar vermogen € 17,9 miljoen.
- Met het afbouwen van de € 17,9 miljoen komt het eigen vermogen uiteindelijk uit op het benodigde weerstandsvermogen. In de Algemene Ledenvergadering in 2020 zal het bestuur met voorstellen komen over hoe hier meerjarig mee om wordt gegaan.

VNG begroting 2020

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Bedrijfsopbrengsten			
Contributie	23.400	22.800	21.921
Bijdragen projecten	77.615	70.658	66.858
Overige bedrijfsopbrengsten	5.599	5.880	12.545
Som van bedrijfsopbrengsten	106.614	99.338	101.324
Bedrijfslasten			
Salariskosten (inclusief sociale lasten)	24.323	23.624	19.982
Overige personeelskosten	1.833	1.852	17.545
Afschrijvingen	1.950	1.800	1.550
Activiteitskosten	78.187	72.594	57.722
Kantoor- en huisvestingskosten	3.872	4.100	5.771
Overige bedrijfskosten	2.190	1.699	2.240
Som van bedrijfslasten	112.355	105.669	104.810
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening	-5.741	-6.331	-3.486
Dekking uit bestemmingsreserve	607	983	2.607
Dekking uit eigen vermogen	5.134	5.348	1.033
Ongedekt resultaat van de Vereniging	-	-	154

Toelichting begroting

Contributie-inkomsten

De contributie-inkomsten voor 2020 nemen toe met € 0,6 miljoen als gevolg van de vastgestelde contributiestijging van 3,2%.

Bijdragen projecten

In onderstaande tabel staan projecten waarvoor de VNG vrijwel zeker subsidie krijgt. Verplichtingen ten laste van de onderstaande subsidies worden pas aangegaan als toezegging definitief is. Hierdoor worden mogelijke risico's geminimaliseerd.

Subsidiebijdragen (Bedragen * € 1.000)	
Ondersteuningstraject lokale preventieakkoorden 2019-2021	538
Implementatie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg 2018-2020	178
Jongvolwassenenpak 2018-2020	163
Programma Scheiden zonder schade	103
Mensenhandel	119
Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) 2019-2021	4.710
Doorontwikkeling cliëntondersteuning 2019-2021	708
Opvang en bescherming 2.0 2019-2021	475
Ondersteuningstraject lokale preventieakkoorden 2019-2021	1.516
JGZ Informed consent	36
Coalitie onderwijs-zorg	710
Ondersteuningsplan Gemeentelijk Gezondheidsbeleid 2019-2020	204
Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving	342
Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam (VLOT)	272
Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptie (DPRA)	324
Bestuurlijk platform mijnbouwgemeenten	40
Kinderopvang	549
Ondersteuning gemeenten binnen de LSI structuur	2.380
WMO 2015 en Zorg	1.050
Impulsfinanciering leer- en ontwikkelprogramma toezicht en handhaving	113
Meerjarenagenda zorg en veiligheidshuizen	61
Invoering Omgevingswet 2020	3.400
Inzet VNG voor ADS	771
Implementatie Wkb 2019-2021	1.200
PGB 2.0	788
Haal Centraal	2.420
Totaal subsidiebijdragen	23.170
Collectief gefinancierde activiteiten:	
Fonds GGU	43.249
Uitname Gemeentefonds (onderuitputting t/m 2017)	5.451
Overige geldstromen	5.745
Totaal collectief gefinancierde activiteiten	54.445
Totaal bijdragen projecten	77.615

Subsidieprojecten

De omvang van de subsidieprojecten is meegenomen voor de op dit moment vrijwel zekere projecten. De projecten hebben geen resultaatseffect. Voor bovengenoemde projecten geldt dat ook de bijbehorende kosten in de begroting zijn opgenomen. Deze kosten zijn gespecificeerd bij de rubriek activiteitskosten.

Bij het opstellen van de begroting 2020 bedragen de kosten van de gesubsidieerde projecten € 23,170 miljoen (in 2019 was dat € 17,792 miljoen). De stijging ten opzichte van 2019 wordt verklaard door de meerjarige toekenning van een aantal grote subsidies.

Collectief gefinancierde activiteiten

Tijdens de ALV van 15 juni 2017 besloten de leden nagenoeg unaniem dat de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) een prioriteit voor alle gemeenten is, en dus een belangrijke prioriteit en taak voor de VNG. De omvang van het Fonds GGU bedroeg in 2018 en 2019 € 52,3 miljoen incl. BTW. Deze omvang blijft ongewijzigd in 2020; daarmee blijft ook de bijdrage die individuele gemeenten naar rato van inwoneraantal betalen dezelfde in 2020 (3 euro per inwoner). In 2020 (net als in 2018 en 2019) tellen de ambities zoals opgenomen in het Jaarprogramma op tot een bedrag van € 54,445 miljoen (excl. BTW). Dit leidt tot een begroting die in aanvulling op het Fonds GGU wordt bekostigd via Rijksbijdragen en reserveringen vanuit 2019 van waaruit extra of eenmalige activiteiten worden bekostigd. De uitgewerkte begroting 2020 is in het jaarprogramma 2020 opgenomen. De opwaartse druk in de uitgaven ten behoeve van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering zal in 2020 worden opgevangen met derde geldstromen.

Er loopt op dit moment een verkenning naar de organisatie en financiering van de structurele beheeractiviteiten die tot nu toe uit het Fonds GGU zijn gefinancierd.

Overige bedrijfsopbrengsten

Ten opzichte van de begroting 2019 dalen de overige bedrijfsopbrengsten met € 0,282 miljoen. De belangrijkste reden hiervoor is de daling van opbrengsten van het VNG Magazine. Door de in 2019 afgesloten nieuwe overeenkomst vallen de opbrengsten weg. De productiekosten zijn ook lager. De overige bedrijfsopbrengsten zijn opgebouwd uit de volgende opbrengsten:

- interne omzet bedrijven
- opbrengsten van derden (doorbelastingen dienstverleningsovereenkomsten, royaltyvergoedingen)
- vacatiegelden
- doorbelaste salariskosten van de gelieerde instellingen
- opbrengst belastingadviezen
- opbrengst reproductie

Bedrijfslasten

Salariskosten inclusief sociale lasten

De begrote salariskosten zijn doorgerekend op basis van de CAO voor Het Rijk (2018- 2020) en de formatie zoals vastgesteld door de Algemene Directie in 2018. De afspraken gemaakt voor 2019 omtrent de inzet van meer vaste formatie in plaats van flexibele formatie, blijven ook voor 2020 van kracht.

In 2019 heeft uitbreiding van de formatie plaatsgevonden conform de doelstelling om een flexibele schil te creëren van medewerkers die we kunnen inzetten op extern gefinancierde activiteiten. Het doel is een evenwichtiger verhouding tussen eigen personeel en de inzet van externen. Om invulling te kunnen geven aan de ambities en de groei van de organisatie heeft bij Directie Beleid een verdere versterking plaatsgevonden naar een vaste formatie van 130,16 fte. Hiervan wordt 110,5 fte gefinancierd vanuit de contributie (kernorganisatie), 12,69 fte vanuit GGU en 6,90 fte vanuit de projectsubsidies. Voor 2020 blijft de formatie gehandhaafd, waardoor ten opzichte van 2019 de stijging van de salariskosten met € 0,699 miljoen vooral wordt veroorzaakt door de CAO verhoging.

De pensioenpremie bedroeg in 2019 24,9% (het uiteindelijk bepaalde percentage viel iets lager uit dan de prognose van juni 2018: 25,1%). Hiermee is de laatste stap gezet van het driejarig plan om de premie naar een structureel hoger niveau te brengen. Voor 2020 hanteert het ABP 'normale' pensioenbeleid. Op het moment van opstellen van deze begroting is een eventuele wijziging in de premie nog niet bekend.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn ten opzichte van de begroting 2019 vrijwel gelijk gebleven.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Uitzendkrachten en personeel van derden	163	193	14.338
Arbokosten	42	55	39
Studiekosten	507	489	531
Rechtspositionele kosten	328	326	350
Reis- en verblijfskosten personeel	180	178	254
Onttrekkingen/Dotatie voorzieningen	236	236	1.167
Werving- en selectie	75	75	31
Overige personeelskosten	303	301	834
Totaal Overige Personeelskosten	1.833	1.852	17.544

Ten opzichte van de realisatie 2018 vallen twee posten op: uitzendkrachten en personeel van derden en de post Onttrekkingen/dotatie voorzieningen. Onder de post uitzendkrachten en personeel van derden zit voor € 12,1 miljoen aan project gerelateerde inhuur van personeel. Het restant ad € 2,2 miljoen wordt veroorzaakt door de tijdelijke invulling van vacatures met extern personeel. De kosten die hiermee gepaard gaan, worden gecompenseerd vanuit de vacatureruimte die gedurende het boekjaar is ontstaan. Dat compenseren wordt ook nagestreefd in 2020.

In Onttrekkingen/dotatie voorzieningen zit voor bijna € 1 miljoen een mutatie egalisatievoorziening en voor € 411k de vorming (dotatie) van de voorziening ambtsjubilea. In 2020 wordt een dergelijk grote mutatie niet verwacht.

Afschrijvingen

De begrote afschrijvingslasten zijn in 2020 gestegen met € 0,150 miljoen ten opzichte van de afschrijvingslasten 2019. De afschrijvingslasten 2020 hebben we op basis van het afschrijvingsplan geclassificeerd waardoor begroting en realisatie goed op elkaar aansluiten. In de afschrijvingslasten 2020 hebben we rekening gehouden met lopende afschrijvingen en toekomstige investeringen. Afgeschreven activa lopen niet automatisch door in de begroting 2020. Daarnaast is de verbouwing van de begane grond in de Willems Hof afgerond. De investeringen leiden tot de verhoogde afschrijvingslast, welke gedekt worden vanuit de bestemmingsreserve.

Activiteitskosten

De post activiteitskosten is de grootste kostenpost in de begroting en bestaat voor het merendeel uit kosten van subsidieprojecten en projecten uit het fonds GGU. Ten opzichte van de begroting van 2019 nemen de totale activiteitskosten toe met € 5,593 miljoen. Deze stijging ontstaat door het grotere aantal gesubsidieerde projecten. Dit stijgt van € 17,792 miljoen in 2019 naar € 23,170 miljoen in 2020. De kosten voor de inzet op deze projecten zijn opgenomen onder Advies derden.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Voorlichting en publicaties	602	752	1.008
Bijeenkomsten	230	140	2.791
Onderzoek en beleidsontwikkeling	3.969	4.033	2.330
Advies derden	77.615	70.658	51.070
Bijdragen en lidmaatschappen	663	578	523
Dekking uren en toegerekend	-4.892	-3.566	-
Totaal Activiteitskosten	78.187	72.594	57.722

Kantoor- en huisvestingskosten

De begrote kantoor- en huisvestingskosten nemen ten opzichte van de begroting 2019 af met € 0,228 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de kosten op het gebied van huisvesting en onderhoud.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Huisvestingskosten	710	749	716
Onderhoudskosten en inventaris	375	525	336
Automatiseringskosten	2.097	2.176	3.482
Bibliotheekkosten	149	147	781
Restauratieve kosten	435	396	387
Telecommunicatie	63	65	45
Drukwerk	42	42	24
Totaal Kantoor en huisvestingskosten	3.872	4.100	5.771

Overige bedrijfskosten

Ten opzichte van de begroting van 2019 nemen de overige bedrijfskosten toe met € 0,491 miljoen.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Realisatie 2018
Accountantskosten	65	65	178
Algemene Lidmaatschappen	230	217	410
Resultaat BTW	200	200	263
Declaraties derden	18	18	152
Inleen chauffeur/taxi	122	120	109
Overige bedrijfskosten	1.555	1.079	1.128
Totaal Overige bedrijfskosten	2.190	1.699	2.240

Dekking uit bestemmingsreserve

Onder de dekking uit de bestemmingsreserve is een onttrekking opgenomen t.b.v. de afschrijvingslasten van de Willemschhof (incl. verbouwing begane grond).

Begroting per organisatieonderdeel

Eén van de eerder genoemde uitgangspunten voor de begroting van 2019, is een begroting als sturingsinstrument. Daarvoor hebben we de kosten per organisatieonderdeel inzichtelijk gemaakt. Het gaat om Algemene Directie, Communicatie, Concernstaf incl. secretariaat, Bedrijfsvoering en Directie Beleid. De in het overzicht genoemde salariskosten onder directie en bestuur betreffen 2,0 fte. Deze salariskosten zijn WNT getoetst.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Directie en Bestuur	Concern- Staf	Communi- catie	Bedrijfs- voering	Directie Beleid
Bedrijfsopbrengsten						
Contributie	23.400				23.400	
Bijdragen projecten	77.615					77.615
Overige bedrijfsopbrengsten	5.599		37	45	5.143	374
Som van bedrijfsopbrengsten	106.614	-	37	45	28.543	77.989
Bedrijfslasten						
Salariskosten (incl. sociale lasten)	24.323	374	2.907	2.278	4.282	14.482
Overige personeelskosten	1.833	26	162	131	1.148	366
Afschrijvingen	1.950				1.950	
Activiteitskosten	78.187	2.400	1.197	597		73.993
Kantoor- en huisvestingskosten	3.872		21	50	3.789	12
Overige bedrijfskosten	2.190	709	22	12	1.378	69
Som van bedrijfslasten	112.355	3.509	4.309	3.068	12.547	88.922
Resultaat bedrijfsuitoefening	-5.741	-3.509	-4.272	-3.023	15.996	-10.933
Dekking uit bestemmingsreserve	607				607	
Dekking uit eigen vermogen	5.134				5.134	
Ongedekt resultaat van de Vereniging	-	-3.509	-4.272	-3.023	21.737	-10.933

VNG formatie 2020

Formatie in fte	Formatie 2020	Formatie tijdelijk	Formatie 2019
Directie	2,00		2,00
Communicatie	30,38	2,50	15,00
Bedrijfsvoering	41,02	4,50	40,22
Algemeen	1,00		1,00
Financiën & Control	11,90	2,50	11,90
Human Resource Management	7,31	2,00	6,51
Informatisering & Automatisering	6,60		7,00
Facilitaire dienst	14,21		13,81
Directie Beleid	130,11	18,19	145,72
Concernstaf	37,78		38,58
Concernstaf	19,55		19,55
Secretariaten	18,23	0,90	19,03
Participatiebudget	6,00		6,00
Totaal formatie	247,29	25,19	247,52

De begrote salarislasten zijn doorgerekend op basis van de formatie zoals deze is vastgesteld voor de begroting van 2019. Eventuele aanpassingen op deze formatie zullen worden vastgesteld in de Algemene Directie.

Opmerkingen op basis van de weergegeven formatie:

1. De directie bestaat uit een algemeen directeur en een plaatsvervangend algemeen directeur.
2. De afdeling bedrijfsvoering bestaat uit de teams Financiën & Control, Human Resource Management, Informatisering & Automatisering en Facilitaire Dienst.
3. De vaste formatie beleid 2019 is 130,11 fte. De daling van 15,61 fte ontstaat door het verhuizen van het team Informatievoorziening per 1 januari 2019 naar de stafafdeling Communicatie.
4. De VNG geeft invulling aan de Participatiewet. We streven naar het in dienst hebben van zes medewerkers (6 fte).

Treasurybeleid

We hebben een treasurystatuut. Hierin geven we aan dat we jaarlijks een treasuryplan opstellen. Dit plan maakt deel uit van de begroting. De volgende onderwerpen komen aan bod:

1. De rentevisie van banken
2. De beleggingsvisie van de vermogensbeheerder
3. Renterisico (voor zover van toepassing)
4. Beschikbaarheid van kasgeld
5. Geld- en kapitaalmarktpartijen

Voor zover deze onderwerpen niet ergens anders in de begroting staan, bespreken we ze hieronder kort.

- 1 Over de rentevisie van banken kunnen we melden dat ze verwachten dat kortlopende rente ten opzichte van het huidige begrotingsjaar onveranderd laag blijft. Vanwege de blijvend lage renteniveaus op kort vermogen zijn er hier dan ook geen aanpassingen noodzakelijk. Het lang vlottend vermogen van de VNG is volledig belegd in de effectenportefeuille.
- 2 Het beleggingsbeleid is gericht op een horizon van vijf tot tien jaar. De doelstelling van de beleggingen is zowel gericht op inkomens- als op vermogensbehoud op lange termijn. De beleggingsvisie staat in de samenstelling van de normportefeuille, de bandbreedtes per beleggingscategorie en de beleggingsrichtlijnen en compliance. De beleggingsrichtlijnen en compliance die we hierbij hanteren zijn de volgende:

• Voor aandelen de MSCI World Index in euro	10%
• Voor vastrentende waarden	75%
• Bank of America Merrill Lynch Euro Government Index	40%
• iBoxx Euro Corporate Overall TR index	20%
• iBoxx Euro Corporate Non-Financial TR index	15%
• Voor onroerend goed FTSE EPRA-Nareit Europe TR	5%
• Voor Absoluut rendement HFRX Global Index (euro)	10%

Op basis van de overeengekomen beleggingsrichtlijnen zijn bandbreedten vormgegeven waarbinnen de effectenbeheerder kan opereren naar eigen inzicht. De bandbreedtes zijn zo vormgegeven dat de vermogensbeheerder voldoende ruimte heeft te anticiperen op veranderingen in de markt zonder dat deze het risicoprofiel van de portefeuille aantast.
- 3 Zoals onder 2 vermeld, is de visie van banken dat de kortlopende rente niet wezenlijk verandert. Per saldo heeft de VNG over een jaar gemeten geen buitensporige tekorten. Met betrekking tot roodstanden zien we dan ook geen grote renterisico's. Sinds het afgelopen jaar moet VNG rente betalen over het aanhouden van geld op de lopende rekening. Het hierdoor ontstane renterisico wordt weggenomen door aan te houden gelden grotendeels te plaatsen op bedrijfsspaarrekeningen.
- 4 De VNG houdt een zodanige omvang aan direct opeisbare liquide middelen aan dat zij steeds aan haar korte-termijn-betalingsverplichtingen kan voldoen. In principe streven we een zo laag mogelijk saldo na van direct beschikbare en opeisbare liquide middelen. Ter financiering van kortstondige liquiditeitsbehoefte (korter dan één jaar) houden we minimaal zo'n € 3,7 miljoen aan. Dit is voldoende om te kunnen voldoen aan de korte-termijn-verplichtingen van één tot twee maanden.
- 5 De VNG heeft haar lang vlottend vermogen belegd in de effectenportefeuille. Kempen Capital Management beheert de effectenportefeuille. Het kort vermogen houden we aan bij huisbankier BNG. Overtollige kortlopende middelen worden op deposito of op een bedrijfsspaarrekening gezet. Vanwege het zeer matige depositorendement en het ontbreken van bedrijfsspaarvormen bij de huisbankier, worden gelijk aan 2019 extra bedrijfsspaarrekeningen aangehouden bij ABN AMRO Mees Pierson, ING en SNS Reaal.

Rendement effectenportefeuille

De beleggingsstrategie vatten we samen in de normportefeuille met daaraan gekoppeld de bandbreedtes per beleggingscategorie. De vermogensbeheerder verwacht een meer uitdagende macro economische omgeving waardoor de economische groei wereldwijd zal afnemen. De in de afgelopen jaren geleidelijk ingezette verschuiving tussen beleggingscategorieën, waarbij het bezit van Europees vastrentende waarden relatief onderwogen is geworden, wordt naar verwachting deels teruggedraaid. De vermogensbeheerder verwacht dat het sinds 2018 toegenomen belang van bedrijfsobligaties in de effectenportefeuille ook in 2020 in zal stand blijven. Tegelijkertijd verwacht de vermogensbeheerder dat de beleggingscategorieën aandelen en beleggingen in hedgefunds iets minder zwaar zullen gaan meewegen in de portefeuille. Of er veel liquide wordt gehouden is afhankelijk of en in hoeverre de portefeuille zal worden omgezet. De verwachte opbrengst uit het vermogen wordt berekend door het bronvermogen te vermenigvuldigen met het langjarige rendement, waarbij met de ongerealiseerde waarde mutaties (koersstijgingen en -koersdalingen), voor zover zij gedekt worden door de herwaarderingsreserve, geen rekening wordt gehouden. Het bronvermogen is hierbij gemiddelde gewogen stand van het renderende vermogen van het afgelopen jaar.

Voor de bepaling van het bronvermogen van de effectenportefeuille zijn twee zaken van belang:

- Ten eerste het besluit om de contributie gefinancierde deel van de begroting aan te vullen
- Ten tweede een toekomstige afbouw als gevolg van de dekking van het negatieve werkkapitaal (= vorderingen + liquide middelen -/- korte schulden).

De aanvulling van het contributie gefinancierde deel uit het vermogen komt uit op € 5,13 miljoen. Het negatieve werkkapitaal komt na correctie met de potentiële dividendvordering op VNG Diensten B.V. per ultimo 2019 naar verwacht uit op € 18,08 miljoen euro negatief. De effectenportefeuille dient als dekking voor de hierboven genoemde punten. Totaal dient dus, op dit punt voor € 23,21 miljoen gedekt te worden. Door dit alles zal het bronvermogen van de effectenportefeuille uitkomen op € 37,527 miljoen. Bij een langjarig rendement van 4% komt het rendement op effecten 2020 dan uit op € 1,50 miljoen.

Ontwikkeling effectenportefeuille

Jaar	waarde begin jaar	waarde einde jaar
2014	49.355	54.115
2015	54.115	54.979
2016	54.979	57.671
2017	57.671	59.915
2018	59.915	58.757
Verwacht 2019	58.757	60.737

Meerjarenraming 2020 - 2022

Rekening houdend met structurele en tijdelijke effecten hebben we op basis van de begroting voor 2020 een doorrekening gemaakt van de meerjarenbegroting 2021-2022. De meerjarenraming stellen we op om een eerste inzicht te geven in de financiële ruimte voor beleids- en bedrijfsvoeringprioriteiten. Hierbij gaan we uit van dezelfde uitgangspunten als voor de begroting van 2020.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022
Bedrijfsopbrengsten			
Contributie	23.400	24.149	24.922
Bijdragen projecten	77.615	77.615	77.615
Overige bedrijfsopbrengsten	5.599	5.607	5.658
Som van bedrijfsopbrengsten	106.614	107.371	108.195
Bedrijfslasten			
Salariskosten (inclusief sociale lasten)	24.323	24.883	25.456
Overige personeelskosten	1.833	1.835	1.837
Afschrijvingen	1.950	1.950	1.950
Activiteitskosten	78.187	78.215	78.226
Kantoor- en huisvestingskosten	3.872	3.914	3.957
Overige bedrijfskosten	2.190	2.192	2.194
Som van bedrijfslasten	112.355	112.989	113.620
Resultaat bedrijfsuitoefening	-5.741	-5.618	-5.425
Dekking uit bestemmingsreserve	607	607	607
Dekking uit eigen vermogen	5.134	5.011	2.317
Ongedekt resultaat van de Vereniging	-	-	-2.501

Salarissen

Voor 2020 hebben we bij het begroten van salariskosten rekening gehouden met de toekenning van de reguliere periodieken aan medewerkers. Hiernaast hielden we rekening met een indexatie van 2,0% voor 2021 en 2022. Dit gaat over de raming van het CPB voor de te verwachten inflatie.

Voor 2021 en 2022 zijn we uitgegaan van dezelfde pensioenpremies als in 2020.

Indexatie

Bij de overige personeelskosten, activiteitskosten, kantoor- en huisvestingskosten en overige bedrijfskosten hebben we rekening gehouden met de te verwachten indexatie. De afschrijvingskosten zijn in de meerjarenraming gelijk gehouden. Daarnaast zijn de bijdragen projecten gelijk gehouden in de raming. Daarmee blijft ook dat deel van de activiteitskosten gelijk.

Dekking uit bestemmingsreserve

De opgenomen dekking uit de bestemmingsreserve heeft betrekking op de kosten van de herinrichting van de begane grond. Het resultaat uit 2016 dekt deze herinrichtingskosten. De onttrekking vindt plaats tot en met het jaar 2029.

Contributie/Kernorganisatie

In 2018 werd ongeveer 80% van de zogeheten 'kernorganisatie' (beleidsdirectie + staf) betaald uit de contributie. De begroting van de vereniging is in de loop van de jaren 'uit het lood' geraakt door een uitbreiding van taken die niet door de contributie worden gedekt, voornamelijk in het sociaal domein. Sinds 2015 is het takenpakket van gemeenten sterk uitgebreid en dat geldt ook voor het beroep dat gemeenten op de VNG doen. Eerst konden veel van de extra VNG-activiteiten nog worden betaald met subsidies van het Rijk. Die subsidies zijn nu grotendeels weggevalen terwijl de VNG-activiteiten

voor het sociaal domein structureel blijken te zijn. De kernactiviteiten van de VNG worden op dit moment voor slechts 82% gedekt uit de contributie. Dit verschil is de afgelopen jaren ontstaan door de verlaging van de contributie in 2011, gecombineerd met een forse uitbreiding van het takenpakket van de organisatie, met name in het sociaal domein (decentralisaties) en de sterke groei van beleidsmatige activiteiten op het terrein van ICT.

Hiervoor is in de ALV van juni 2018 besloten dat de jaarlijkse contributieaanpassing wordt vastgezet op een compensatie voor loon- en prijsontwikkeling en een ingroei van 1%. Zolang het evenwicht in de begroting nog niet is bereikt, wordt een deel van het vermogen ingezet om het gat met de werkelijke kosten te dichten. In 2018 is het uitkeerbaar vermogen € 17,9 miljoen.

Naast de inzet van het uitkeerbaar vermogen doet het bestuur jaarlijks een voorstel voor de bestemming van de resultaten van de bedrijven en van de rendementen uit de beleggingsportefeuille teneinde het weerstandsvermogen op peil te houden.

In de meerjarenraming wordt zichtbaar dat in de huidige systematiek het uitkeerbaar vermogen in 2022 volledig is ingezet. Er is dan nog € 2,3 miljoen beschikbaar. De kosten liggen hoger, waardoor de meerjarenraming in 2022 een tekort weergeeft. In de jaren daarna zal het tekort groter zijn, omdat er dan helemaal geen inzet vanuit het vermogen is.

Om dit tekort op te vangen wordt er uitwerking gegeven aan een voorstel om de begroting meerjarig sluitend te krijgen. Dit voorstel zal door het bestuur in de Algemene Ledenvergadering van 2020 ter besluitvorming worden voorgelegd.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93
info@vng.nl

december 2019

[vng.nl](https://www.vng.nl)